

IŠGYVENAMUMAS PO KRAUJODAROS KAMIENINIŲ LĄSTELIŲ TRANSPLANTACIJOS, SERGANT PIRMINIAIS IMUNODEFICITAIS: VILNIAUS UNIVERSITETO LIGONINĖS SANTAROS KLINIKŲ PATIRTIS

Autorius. Gintė Grubliauskaitė, V kursas

Vadovas. prof. Jelena Rascon, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vaikų ligų klinika.

Tikslas. Išanalizuoti pacientų, sergančių pirminiu imunodeficitu (PID) ir patyrusių kraujodaros kamieninių ląstelių transplantaciją (KKLT) Vilniaus universiteto ligoninėje Santaros klinikose, bendrą išgyvenamumą (BI).

Metodai. Retrospektyviniame vieno centro tyrime dalyvavo 20 vaikų (15 Lietuvos ir 5 Latvijos piliečiai), kuriems 2010–2023 m. buvo atlikta KKLT. Duomenys įvertinti 2025 m. sausio 1 d. KKLT indikacijos buvo sunkus kombinuotas imunodeficitas (n=12), hemofagocitinė limfohistiocitozė (n=4), lėtinė granuliominė liga (n=2), Wiskott-Aldrich sindromas (n=1), nepatikslingas imunodeficitas (n=1). Kamieninės ląstelės gautos iš pagal ŽLA tapačių brolių ir seserų (n = 5), negiminingų donorų (n = 15) ir virkštelės kraujo (n = 1).

Rezultatai. Dvidešimčiai pacientų buvo atliktos 22 transplantacijos (įvykus transplantanto atmetimui, n=2). Amžiaus mediana KKLT metu sudarė 12 mėnesių (intervalas 3 mėnesiai – 10 metų). Šešiolika iš 20 recipientų išgyveno ilgiau nei 5 metus, esant 6 metų (intervalas 12 mėnesių–14 metų) stebėjimo trukmės medianai. Penkerių metų visos kohortos BI siekė 80%. Nereikšmingas BI skirtumas buvo pastebėtas tarp ŽLA tapačių brolių ir seserų (100%, n=5) ir negiminingų donorų (73,3%, n=15) (p=0,22). Vertinant tik iš negiminingų donorų atliktas KKLT, BI pakilo nuo 60 % (n = 10) 2014–2018 metais, iki 100 % (n = 5) 2019–2023 metais (p = 0,122).

Išvados. Santaros klinikos yra vienintelis vaikų KKLT centras Baltijos regione, pilnai patenkinantys dviejų Baltijos šalių paslaugų poreikį. Tačiau PID-KKLT skaičius lieka nedidelis. Informuotumo apie PID didinimas, ankstyva diagnostika, savalaikis siuntimas į KKLT centrą ir sukaupta patirtis prisidėjo prie BI gerėjimo.

Raktažodžiai. Vaikai, pirminiai imunodeficitai, kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacija, bendras išgyvenamumas.